

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

Przedmiot ewaluacji: FUNKCJONOWANIE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU OCENIANIA I JEGO ROLA W PROCESIE KSZTAŁCENIA

WYNIKI EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

OBSZAR 2: PROCESY ZACHODZĄCE W SZKOLE

WYMAGANIE: 2.3 Procesy zachodzące w szkole mają charakter zorganizowany

Poziom D: ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce oraz motywuje ich do dalszej pracy

Poziom B: informacja o postępach w nauce otrzymana w wyniku oceniania uczniów pomaga im uczyć się i planować swój indywidualny proces uczenia się

METODY I NARZĘDZIA WYKORZYSTANE W EWALUACJI:

- 1). Analiza dokumentów szkolnych: WSO, dzienniki szkolne, protokolarze RP
- 2). Wywiad – kwestionariusze ankiet z nauczycielami, pedagogiem szkolnym, rodzicami, uczniami
- 3). Obserwacja – arkusz obserwacji zajęć

DOBÓR PRÓBY BADAWCZEJ :

- Uczniowie klas II i V – 30 % uczniów
- Uczniowie klas III i VI – 50 % uczniów
- Nauczyciele – 100 %
- Rodzice dzieci z klas II i V – 30%
- Rodzice dzieci z klas III i VI – 50 %

PYTANIA KLUCZOWE:

- 1. W jaki sposób uczniowie i rodzice zostali zapoznani z WSO?**
- 2. Na ile nauczyciele przestrzegają kryteriów zawartych w systemie oceniania?**
- 3. W jaki sposób rodzice i uczniowie uzyskują informację o stopniu opanowania wiedzy i umiejętnościach, a także brakach w wiedzy w ocenianiu bieżącym?**
- 4. W jakim stopniu komentarz nauczyciela do oceny motywuje ucznia do rozwoju/organizowania uczenia się?**
- 5. Czy zapisy ujęte w WSO są zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi?**

CZĘŚĆ 2 – Ocenianie przedmiotowe w kl. IV –VI

Ad. – 1) W jaki sposób uczniowie i rodzice zostali zapoznani z WSO?

Ankietowani rodzice uczniów klas V i VI (97%) oraz uczniowie z wymienionych klas zgodnie potwierdzają, że zostali zapoznani z kryteriami i zasadami oceniania przyjętymi w szkole na początku roku szkolnego. Potwierdzają to informacje uzyskane od nauczycieli, z których 95% deklaruje, że przekazało uczniom informację za co i w jaki sposób będą oceniani (tylko 2 nauczycieli przyznało, iż zrobiło to tylko częściowo) oraz wpisy w dziennikach lekcyjnych poszczególnych klas.

Uczniowie wskazują, iż odbyło się to na jednej z pierwszych lekcji danego przedmiotu, rodzice zaś potwierdzają, że takie informacje przekazano im podczas ogólnego zebrania z rodzicami. Zdecydowana większość uczniów (78%) stwierdza, że zna kryteria oceniania z wszystkich przedmiotów i są one dla nich jasne, przejrzyste i zrozumiałe.

Natomiast rodzicom w/w zasady oceniania zostały przedstawione przez wychowawców (75% ankietowanych nauczycieli) na pierwszym wrześniowym spotkaniu – fakt ten dokumentują protokoły zebrań z rodzicami.

Bardzo słusznie 25% ankietowanych nauczycieli nie będących wychowawcami, wskazało, iż nie wiedzą, czy rodzice zostali zapoznani z WSO, ponieważ nie spotykają się z wszystkimi ankietowanymi rodzicami.

Nauczyciele wskazują, iż zapoznali uczniów z zasadami określonymi w WSO: ustnie na lekcji wychowawczej (63%), wręczając każdemu uczniowi kserokopię wybranych fragmentów WSO (12%, zaś klasy IV otrzymały dodatkowo PSO z poszczególnych przedmiotów), przez gazetkę klasową (8%), ustnie na pierwszych zajęciach przedmiotowych, regularne wyjaśnianie i przypominanie zasad (głównie w klasach IV – VI) w trakcie zajęć przedmiotowych, ustnie na bieżąco podczas wystawiania ocen, poprzez informację zawartą na stronie internetowej szkoły.

Ankietowani rodzice (91,5%) stwierdzają jednoznacznie, że funkcjonujące w szkole WSO jest dla nich zrozumiałe, jasne i akceptowalne.

Ad. – 2) Na ile nauczyciele przestrzegają kryteriów zawartych w systemie oceniania?

100% ankietowanych nauczycieli wie, że w szkole wypracowano WSO. 60% z nich deklaruje, że brało czynny udział w tworzeniu wymienionego dokumentu m. in. w zakresie: określenia częstotliwości oceniania, form i sposobów oceniania, wagi poszczególnych form sprawdzania umiejętności uczniów, kryteriów oceniania, sposobów poprawy i uzupełnienia wiadomości.

Potwierdzają to informacje zawarte w protokołach RP, ponieważ zgodnie z ich zapisami w klasach IV – VI projekt WSO przygotował zespół d/s. zmian w statucie szkoły.

Ponadto 85% nauczycieli deklaruje, że samodzielnie bądź we współpracy z innymi nauczycielami opracowało PSO na potrzeby własnego przedmiotu, które są zgodne z zasadami oceniania przyjętymi w szkole. 100% z nich wskazuje, że konsekwentnie respektuje zapisy PSO i WSO w ocenianiu uczniów. Potwierdza to wywiad z pedagogiem szkolnym, do którego nie wpłynęły uwagi bądź zastrzeżenia uczniów dotyczące sposobu oceniania dokonywanego przez nauczycieli przedmiotu. **Jednakże pedagog szkolny potrafi wskazać przykłady, iż nie wszystkie zalecenia związane z dostosowaniem wymagań edukacyjnych były brane pod uwagę przez nauczycieli w procesie oceniania ucznia.**

69% rodziców potwierdza, że w ich opinii nauczyciele konsekwentnie przestrzegają kryteriów ocen przedstawionych uczniom, **jednak 29% ankietowanych respondentów nie posiada wystarczającej informacji w tej kwestii.**

58% ankietowanych uczniów twierdzi, iż jest sprawiedliwie ocenianych ze wszystkich przedmiotów, pozostała grupa (**42%**), **że tylko z niektórych.**

99% ankietowanych nauczycieli deklaruje, że systematycznie ocenia uczniów, tylko nauczyciele wf w kl. IV – VI przyznają, że nie zawsze robią to systematycznie. Fakt ten potwierdza kontrola dokumentacji szkolnej, która wskazuje na bardzo dobrą lub prawidłową rytmiczność oceniania. Ilość ocen, które uzyskują uczniowie z poszczególnych przedmiotów jest duża i znacznie wykracza poza minimalną liczbę wskazaną przez zapisy WSO. Najwięcej jest ich z przedmiotów, których liczba godzin wyznaczona przez ramowy plan nauczania jest największa, a więc z języka polskiego, matematyki, przyrody i języka angielskiego. Systematyczność oceniania jest na bieżąco (comiesięczne raporty) monitorowana przez pedagoga szkolnego, w szczególności dotyczy to uczniów zagrożonych ocenami

niedostatecznymi. Także 67% uczniów potwierdza, że jest systematycznie ocenianych ze wszystkich przedmiotów.

W klasach IV – VI częstotliwość form sprawdzania stopnia opanowania wiedzy i umiejętności zależy od przedmiotu. W zakresie języka polskiego, angielskiego, matematyki i przyrody najczęściej stosowane są sprawdziany podsumowujące, prace pisemne, kartkówki i odpowiedzi ustne. W następnej kolejności oceniane są zadania domowe, aktywność na lekcjach. Najrzadziej oceniana jest praca w grupach, zaś w przypadku przedmiotów praktycznych najczęściej oceniane są wytwory pracy ucznia, praca w grupie i aktywność na zajęciach. W klasach tych prym wśród ocen, które w zdecydowanej mierze wpływają na ocenę semestralną, wiodą: sprawdziany podsumowujące, prace pisemne i kartkówki. Natomiast w przedmiotach praktycznych wytwory pracy ucznia. Następnie nauczyciele zwracają uwagę na odpowiedzi ustne, aktywność na lekcjach i zadania domowe. Najmniejszą wagę przywiązuje się do ocen wystawionych za pracę w grupie.

Zgodnie z tym źródłem waga ocen cząstkowych brana pod uwagę przy wystawianiu ocen semestralnych jest zgodna z zapisami WSO.

Również 88% ankietowanych rodziców stwierdza, że jego dziecko jest oceniane systematycznie (9% nie ma takiej wiedzy, 3% nie zgadza się z tym stwierdzeniem), a sprawdziany, mające jedną z najwyższych wag w ocenianiu semestralnym, są przekazywane uczniom w terminie wyznaczonym zapisami WSO (**19% respondentów nie ma takiej wiedzy – może to wynikać m.in. z braku informacji dotyczącej właściwego terminu oddania sprawdzonej pracy kontrolnej lub informacji o wynikach tegoż sprawdzianu**).

Ad. – 3) W jaki sposób rodzice i uczniowie uzyskują informację o stopniu opanowania wiedzy i umiejętnościach, a także brakach w wiedzy w ocenianiu bieżącym?

Nauczyciele – dydaktycy zawsze (45%) lub zazwyczaj (55%) informują każdorazowo uczniów o kryteriach oraz o tym, co będzie podlegało ocenie na konkretnej lekcji.

Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli (85%) twierdzi, iż w pełni uwzględnia podane kryteria w procesie oceniania poszczególnych form aktywności ucznia. Kilku nauczycieli wskazuje, iż nie zawsze w pełni je realizuje. Prawie wszyscy nauczyciele (99%) wskazują, że zawsze informują ucznia o wystawionej ocenie, tylko jedna osoba przyznaje, że nie zawsze to robi.

Ankietowani uczniowie potwierdzają, że większość (53%) bądź wszyscy (37%) nauczyciele jasno precyzują wymagania odpowiadające przyjętym kryteriom nauczania.

Rodzice zaś wydają się być zadowoleni z częstotliwości kontaktów ze szkołą, 88% stwierdza, że jest na bieżąco informowana o postępach, trudnościach i osiągnięciach swojego dziecka m.in. dzięki temu, iż mają wgląd do prac klasowych i sprawdzianów. **Jednakże 12% respondentów nie otrzymuje takiej informacji, zaś 5% z nich nie ma także możliwości skonfrontowania wyników prac pisemnych i sprawdzianów swojego dziecka. Może to wynikać z braku systematycznego kontaktu z wychowawcą, braku zapisów w zeszytach przedmiotowych, najczęstszą jednak przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak wglądu do istotnych prac kontrolnych.**

Ad. – 4) **W jakim stopniu komentarz nauczyciela do oceny motywuje ucznia do rozwoju/organizowania uczenia się?**

Zdecydowana większość nauczycieli (80%) stosuje komentarz uzasadniający ocenę w ocenianiu bieżącym, 19% robi to czasami, zaś tylko jedna osoba przyznaje, że robi to rzadko.

Przy ocenie odpowiedzi ustnej jest to ustna informacja o tym, co zostało wykonane poprawnie, a nad czym należy popracować, słowny komentarz, podkreślenie, co uczeń zawarł w swej wypowiedzi, co zaś pominął, informacja, o tym co należy poprawić, po odpowiedzi – ocena merytoryczna za treść, styl i samodzielność wypowiedzi, odwoływanie się do kryteriów wymagań. Natomiast przy pracach pisemnych to pisemna recenzja z informacją dot. mocnych i słabych stron pracy wraz z oceną punktową wg ustalonych kryteriów, uzasadnienie wraz z przejrzystą punktacją, tabela z punktacją, punktacja za poszczególne zadania, krótki opis (przy wytworach pracy ucznia), ustne omówienie pracy, pisemne uwagi i zalecenia, analiza zadań i skali ich trudności, krótki rzeczowy komentarz (komentarz pisemny nie dotyczy zajęć wf).

W związku z powyższymi stwierdzeniami właściwe wydają się więc informacje pozyskane od ankietowanych rodziców, z których 51% stwierdza, że pisemne prace kontrolne uczniów zawsze zawierają słowny komentarz uzasadniający ocenę, 38% potwierdza, że takową informacją nie zawsze jest opatrzone praca ich dziecka, **jednak aż 9% respondentów nie spotkało się z komentarzem uzasadniającym ocenę.**

Także uczniowie potwierdzają, że wszyscy (40%) lub większość (48%) nauczycieli uzasadnia wystawiane im oceny.

Wszyscy nauczyciele w komentarzach do wystawionej oceny zawierają informacje dot. popełnionych błędów (100%), zdecydowana większość wskazuje także na pozytywne osiągnięcia ucznia (99%) oraz na możliwości i sposób poprawy błędów (95%). Natomiast część ankietowanych nie wskazuje możliwości poprawy, gdyż, w ich uznaniu, zawiera je PSO.

59% ankietowanych rodziców potwierdza, że komentarz nauczyciela uzasadniający uzyskaną przez ucznia ocenę wskazuje pozytywne osiągnięcia, popełniane błędy oraz sposób ich poprawy (**32% - twierdzi, że takie informacje nie zawsze się znajdują, zaś 6% stwierdza, iż ich nie ma**)

Duża grupa ankietowanych nauczycieli (80%) uważa, że opatrywanie oceny odpowiednim komentarzem pozytywnie motywuje rozwój ucznia oraz wpływa na doskonalenie jego umiejętności. Jednak uczeń musi być świadom popełnianych przez siebie błędów, a ich poprawa nie może przekraczać jego możliwości. W przeciwnym wypadku nawet bardzo rzeczowe i konkretne komentarze nie spełniają swej roli.

Wypowiedzi ankietowanych uczniów potwierdzają zasadność opatrywania ocen stosownym komentarzem, gdyż dzięki niemu 63% bardziej mobilizuje się do dalszej pracy, 65% wzmacnia poczucie własnej wartości i uświadamia sobie, iż wiele potrafi, a może osiągnąć jeszcze wyższe wyniki. 68% wskazuje, że dzięki wskazówkom nauczyciela wie jakie błędy popełnia i jak może je poprawić. 8% ankietowanych uczniów stwierdza, że komentarz do oceny zniechęca go do dalszej pracy i sprawia, że czuje się gorszy od innych. Mając jednak na uwadze fakt, iż losowo ankietowani uczniowie mogą osiągać zróżnicowane poziomy wymagań edukacyjnych, powyższe dane wydają się wiarygodne.

65% ankietowanych rodziców potwierdza, że uzasadnienie oceny przez nauczyciela ma pozytywny wpływ na ucznia i motywuje go do uczenia, jednak duża grupa rodziców (32%) nie ma w tej kwestii zdania.

Rodzice wskazują także na następujące kwestie, które w ich opinii mogą w większym zakresie zmotywować uczniów do nauki i własnego rozwoju:

- zwiększenie puli zajęć dodatkowych z poszczególnych przedmiotów,

- zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych z uczniami zdolnymi,
- uatrakcyjnienie zajęć poprzez zabawę, metody aktywizujące, ciekawostki, stosowanie większej liczby pomocy dydaktycznych m.in. częstsze wykorzystywanie tablicy interaktywnej,
- zapraszanie przedstawicieli różnych zawodów i profesji, aby kształtować zainteresowania uczniów,
- organizowanie konkursów i międzyklasowej rywalizacji,
- docenianie wysiłku ucznia,
- sprawiedliwe traktowanie wszystkich uczniów,
- podniesienie kryteriów wymagań w stosunku do uczniów,
- zwiększenie dyscypliny.

Jednakże bardzo trafna wśród tych propozycji wydaje opinia niektórych rodziców stwierdzająca, że szkoła jako instytucja robi wszystko, co leży w zakresie jej możliwości, reszta zaś zależy od uczniów, od tego czy będą chcieli podjąć trud zdobywania nowych umiejętności i wiedzy.

Ad. – 5) Czy zapisy ujęte w WSO są zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi?

Zapisy dotyczące oceniania przedmiotowego klas IV – VI ujęte w WSO są zgodne ze Statutem Szkoły oraz rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007r. z późniejszymi zmianami.

WNIOSKI i UOGÓLNIENIA:

1. Przyjęte w szkole WSO jest przez wszystkich znane, zrozumiałe, akceptowane oraz zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, spełnia założone funkcje: informuje o postępach ucznia w nauce oraz mobilizuje go do osiągnięcia coraz lepszych wyników.
2. W szkole prawidłowo funkcjonuje sposób przekazywania rodzicom i uczniom informacji dotyczących oceniania zawartych w WSO.
3. W procesie oceniania bieżącego i semestralnego przestrzega się zgodności z zapisami dotyczącymi kryteriów oceniania, co pozwala sprawiedliwie ocenić poziom nabytych wiadomości i umiejętności uczniów.

4. Uczniowie są systematycznie oceniani z różnych form aktywności zgodnie z obowiązującą skalą.
5. Uczniowie i ich rodzice na bieżąco uzyskują informacje o postępach edukacyjnych m.in. poprzez komentarz do oceny.
6. Opatrywanie oceny odpowiednim komentarzem pozytywnie motywuje uczniów i wpływa na doskonalenie ich umiejętności.

Wnioski do realizacji:

1. **Zobowiązać wszystkich nauczycieli do rzeczowego i zrozumiałego dla uczniów precyzowania wymagań odpowiadających kryteriom oceniania oraz systematycznego przypominania i odwoływania się do treści WSO w ciągu roku szkolnego.**
2. **W pełni przestrzegać zapisów dotyczących dostosowania kryteriów wymagań edukacyjnych uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.**
3. **Zobowiązać nauczycieli wychowania fizycznego do systematycznego oceniania uczniów i odnotowywania oceny osiągnięć uczniów w dziennikach lekcyjnych.**
4. **Należałoby zastanowić się nad poszerzeniem form przekazywania rodzicom informacji dotyczących bieżących osiągnięć uczniów m.in. sposobu przekazywania do wglądu pisemnych prac kontrolnych, sprawdzających itp.**